

กรอบแนวคิดและการพัฒนาสำนักงานเสมือน (Virtual Office)

■ สุณี รักษาเกียรติศักดิ์ ■

ด้วยความก้าวหน้าของอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยี ทำให้ทุกสถานที่ที่สามารถจะเป็นที่ทำงานได้ และการทำงานสามารถที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หากสามารถเข้าถึงข้อมูล/สารสนเทศและกระบวนการทำงานได้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งก็คือหลักการของสำนักงานเสมือน (Virtual Office) นั่นเอง

สำนักงานเสมือนเป็นแนวคิดใหม่ที่สนับสนุนการทำงานของกลุ่มคนที่อยู่ต่างที่กันแต่มาทำงานร่วมกัน เช่น งานของสมาคมหรือเครือข่ายต่าง ๆ ที่ผู้ปฏิบัติงานมักเป็นอาสาสมัครมาจากที่ต่าง ๆ การพัฒนาสำนักงานเสมือนไม่ใช่สิ่งที่ง่ายแต่ก็ไม่ยากเกินไป การพัฒนาต้องอาศัยผู้เข้าใจฟังก์ชันการทำงานของสำนักงานและเข้าใจในการเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

ในการดำเนินงานต้องมีการวางกรอบแนวคิดของสำนักงานเสมือนที่ต้องการ จากนั้นจึงเลือกใช้เทคโนโลยีและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ซึ่งในปัจจุบันมีเครื่องมือ/ซอฟต์แวร์การจัดการเนื้อหาแบบโอเพนซอร์ส (Open source content management tools) ให้เลือกใช้มากมาย (<http://www.cmsmatrix.org/>, <http://www.cmsthailand.com/>) โดยผู้ใช้ต้องศึกษา ทดลอง และหากฟังก์ชันการทำงานที่ต้องการไม่มี ก็จะต้องเขียนขึ้นมาใหม่

บทความนี้นำเสนอผลการดำเนินงาน กรอบแนวคิดและการพัฒนาสำนักงานเสมือน (Virtual Office) เพื่อการใช้งานผ่านเว็บของสมาคมศูนย์วิชาการไทย-ออสเตรเลียโดยใช้ซอฟต์แวร์จัดการเนื้อหาแบบโอเพนซอร์ส PostNuke

กรอบแนวคิดในการพัฒนา

จากการวิเคราะห์ฟังก์ชันการทำงานของผู้ใช้แต่ละคน (Actors) ว่าจะสามารถใช้ระบบทำอะไรได้บ้าง (Use Case) สรุปได้ว่า จะมีผู้ใช้ทั้งหมด 7 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ใช้ทั่วไป (General User), 2) สมาชิก (Member), 3) กรรมการ (Committee), 4) เลขานุการ (Secretariat), 5) ประชาสัมพันธ์ (Public Relation), 6) นายทะเบียน (Registrar), และ 7) ผู้ดูแลระบบ (Administrator)

เมนูหลักในการทำงานได้แก่ หน้าหลัก (HOME), เกี่ยวกับสมาคม (ABOUT US), สมัครสมาชิก (REGISTER), ปฏิทินกิจกรรม (CALENDAR), จดหมายข่าว (NEWSLETTER), กิจกรรมที่ผ่านมาแล้ว (EVENTS), ติดต่อสมาคม (CONTACT US), และประกาศข่าวสารต่าง ๆ (ANNOUNCEMENT)

สมาชิกในแต่ละกลุ่ม สามารถจะใช้ระบบในการดำเนินการต่อไปนี้

1. **ผู้ใช้ทั่วไป (General User):** สามารถที่จะ ดูข้อมูลข่าวสารทั่ว ๆ ไปของสมาคม ได้แก่ ABOUT US, CALENDAR, NEWSLETTER, EVENTS, ANNOUNCEMENT, และติดต่อ

สมาคม (CONTACT US) ซึ่งระบบจะส่ง e-mail ไปให้กับนายทะเบียน, หรือสมัครเป็นสมาชิกของสมาคม (REGISTER) โดยระบบจะแจ้งทาง e-mail ไปให้นายทะเบียนเช่นกันเมื่อมีผู้สมัครเป็นสมาชิกใหม่

2. **สมาชิก (Member):** สามารถจะดำเนินการได้ทุกอย่างเหมือนผู้ใช้ทั่วไป โดยมีฟังก์ชันเพิ่มคือ การแก้ไขข้อมูลของตนเอง (Edit Profile) และการค้นหาข้อมูลของสมาชิกตามขอบเขตที่ระบบกำหนด (Search Member Info)

3. **กรรมการ (Committee):** สามารถดำเนินการได้ทุกอย่างเหมือนสมาชิก โดยมีฟังก์ชันเพิ่มคือ การดูเอกสารต่าง ๆ ของสมาคม (View Document) เช่น รายงานการประชุม

4. **เลขานุการ (Secretariat):** สามารถดำเนินการได้ทุกอย่างเหมือนกรรมการ โดยมีฟังก์ชันเพิ่มคือ การกำหนดปฏิทินกิจกรรม (Set CALENDAR) และการนำเอกสารสมาคมขึ้นเว็บ (Upload Document)

5. **ประชาสัมพันธ์ (Public Relation):** สามารถดำเนินการได้ทุกอย่างเหมือนกรรมการ โดยมีฟังก์ชันเพิ่มคือ การประกาศข่าวสาร (Add ANNOUNCEMENT) การรายงานกิจกรรมที่ผ่านมาแล้ว (Add EVENTS) และการนำจดหมายข่าวขึ้นเว็บ (Upload NEWSLETTER) ซึ่งกิจกรรมทั้ง 3 นี้ระบบจะส่ง e-mail ไปให้สมาชิกทราบ

6. **นายทะเบียน (Registrar):** สามารถดำเนินการได้ทุกอย่างเหมือนกรรมการ โดยมีฟังก์ชันเพิ่มคือ การอนุมัติสมาชิกใหม่ (Approve new member) การแก้ไขข้อมูลสมาชิก (Edit member profile) การพิมพ์ป้ายชื่อและที่อยู่สำหรับส่งข่าวทางไปรษณีย์ (Print Label for mailing) และการพิมพ์รายงานข้อมูลสมาชิก (Print member report)

7. **ผู้ดูแลระบบ (Administrator):** สามารถดำเนินการได้ทุกฟังก์ชัน

การพัฒนาสำนักงานเสมือน

ได้คัดเลือกซอฟต์แวร์แบบโอเพนซอร์สที่เป็นที่รู้จักใช้งานกันมา 4 ตัว ได้แก่ Plone, ZMS, PostNuke, และ OpenCMS จากการทดสอบการใช้งานพบว่าไม่มีระบบใดที่สามารถรองรับการทำงานของฟังก์ชันที่ต้องการได้ครบ จำเป็นต้องมีการเขียนโมดูลเพิ่ม ระบบ Plone และ ZMS พัฒนาอยู่บนระบบ Zope ซึ่งมีฐานข้อมูลของตนเองและพัฒนาด้วยภาษา Python, ส่วนระบบ OpenCMS เป็นระบบแบบ Object Oriented พัฒนาด้วยภาษา JAVA, ระบบ PostNuke พัฒนาด้วยภาษา PHP บนฐานข้อมูล MySQL ซึ่งเป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลาย ดังนั้นจึงเลือกใช้ระบบ PostNuke ในการพัฒนา ■

สามารถดูสำนักงานเสมือนของสมาคมฯ ได้ที่ <http://www.tatsc.or.th>